

Fortiden, man bygger Fremtiden. Jeg tror for mit Vedkommende, at hvis den højt-ærede Minister skal bygge paa den Fortid, han har som Fagminister, vil det ikke blive nogen stor Fremtid, han faar, jeg har i alt Fald ikke den Tro, men det skulde glæde mig, om jeg tager fejl. Jeg ser ikke rettere, end at det producerende Samfund ved at faa den højtærede Konseilspræsident til Førsteminister her i Landet er kommen fra Dynen i Halmen. Jeg ser saaledes paa vor politiske Udvikling, at de, som høre til det producerende Samfund af forskellige Lejre, Landbrugerne, de industridrivende, eller hvem det nu ellers er, have haft en vis Evne til til forskellige Tider at slaas, hvor de havde fælles Interesser, som de havde staaet sig bedre ved at pleje. Men een Ting har imidlertid været karakteristisk, naar vi have bekæmpet hinanden, og det er, at de, der have været vore Chefer i alle Lejre, de, der paa Overfladen eller Undergrunden have kommanderet, have været vore fælles Modstandere, nemlig Bureaukratiet. Det er dem, der, som det synes, ville leve af os, det er dem, der have kommanderet i Højre og i Venstre; men der har maaske været den Forskel, at de, der have kommanderet i Højre, have været dem, der have haft Embederne, i Venstre var det maaske dem, der vilde have dem, men det er i Grunden den samme Slags Folk, som ere gaaede igen over det hele. Vi ere nu komne til en Ende, synes det, eller i hvert Fald en foreløbig Afslutning paa den politiske Strid, men jeg tror, som sagt, at vi ere derigennem komne fra Dynen i Halmen. I Stedet for at have de Folk til at føre os an mod hinanden, have vi nu faaet dem til at være regerende, og som det synes, regerende over os alle sammen. Der synes nemlig at være en vis Kappelyst i Retning af at falde paa Maven for det ny Ministerium. Jeg har ikke følt Trang til at gøre det samme, og jeg kan sige det — jeg kan jo gøre det uden Skade. De ærede Medlemmer, som have talt, have forskellige taktiske Hensyn at tage, hvilket jeg indrømmer er i høj Grad berettiget. De enkelte Medlemmer af et Parti maa selvfølgelig tage Hensyn til Partiets Stilling. Jeg indrømmer, det er mange Gange ikke heldigt at staa alene, idet man ofte ikke kan udrette noget for det, man gerne vil udrette noget for. Men een Fordeel har man i hvert Fald, nemlig den, at man kan uden Skade sige sin Hjertens Mening. Det har jeg tilladt mig at gøre, fordi jeg fandt, det var min Pligt, ikke

alene med Hensyn til Jærnbetaksternes Gennemførelse, men ogsaa i det hele med Hensyn til de enkelte politiske Betragtninger, som jeg tillod mig at anstille. Den Gang det forrige Ministerium faldt, var der, kan man sikkert sige uden Overdrivelse, Sorg ude over Landet i den Anledning, hvilket for øvrigt er blevet sagt før, men derfor bliver det ikke mindre sandt. Det er sikkert nok, at det afgaaede Ministerium trods alt havde Flertal i begge Tingene. Hvis man ikke havde haft Humbug, nogen Slags politisk Partihumbug, vil jeg kalde det, havde vi sikkert haft den forrige Regering siddende ved Roret nu. Imidlertid, det lykkedes at faa Ministeriet fjernet, og, som jeg sagde: der var sikkert Landesorg i den Anledning. Men denne Sorg blev ikke til Glæde, da man saa, hvem der kom i Stedet. De mest populære Ministre i det afgaaende Ministerium, de Ministre, som absolut havde vundet Befolkningens Sympati, gik deres Vej, de mest upopulære blev tilbage, og sikkert den allermest upopulære kom i Spidsen. Naar man har talt om Fremtiden, og hvad vi kunne vente at faa gennemført, er der blevet talt meget om de „smaa Skridt“. Jeg tror ogsaa, det vil blive smaa Skridt, det vil sige: det vil sikkert nok kunne lykkes under dette Ministerium at faa nogle Lønningslove. Jeg tvivler saaledes ikke om, at det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) vil blive tilfredstillet; for ham er det jo øjensynligt Hovedopgaven at faa en Lønningslov for Skolelærerne, og den vil han sikkert kunne faa ligesom ogsaa nogle ekstraordinære Pensioner og den Slags Ting. Men at det producerende Samfund faar noget, tror jeg ikke, det vil jeg sætte et stort Spørgsmaalstegn ved. Jeg vil sige, at selv om vi faa nogle af de Reformere, som vi glædede os saa stækt til i sidste Samling, have disse Reformere ikke saa meget Værd i dette Ministeriums Haand, som hvis de vare komne under det forrige Ministerium. Under det forrige Ministerium havde man en Følelse af, at de Forslag, der fremkom, vare Begyndelsen til noget større, til noget bedre, man havde en Følelse af, at de bleve bragte frem af Folk, som vilde noget mere, men som begyndte smaat. Jeg tror, at hvis vi faa dem under dette Ministerium, maa vi hellere betragte dem som noget Sukkergodt, der skal til for at faa værre Ting til at glide ned, og at vi hellere maa betragte dem som en Afslutning end som en Begyndelse. Naar man ser paa de Handlinger, som have karakteriseret Konseilspræsidenten i